

معنى الكفر والنفاق

Al Khutbah 13

So Bandingan ko Kakhpir ago so Kapmonafiq

أَحْمَدُكَ اللَّهُمَّ حَمْدَ مَنْ أَخْلَصَ النِّيَّةَ لَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ ، وَأَشْكُرُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ
الْأَمِينِ ، لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي لِجَلَالِ وَجْهِكَ وَعَظِيمِ سُلْطَانِكَ ، لَكَ الْحُكْمُ وَإِلَيْكَ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، صَلَّى اللَّهُ
وَبَارَكَ وَسَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ . وَبَعْدُ:
فَيَا عِبَادَ اللَّهِ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى قَالَ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ
(العنكبوت ٦٨)

Ahmadukallāhumma hamda man akhlasan niyyata liwaj’hikal karīm, wa ashkuruka shukra ni’matika wabtigāa mardhātikal amin, lakal hamdu kamā yanbagī liralāli waj’hika wa liadhīmi sultānik, lakal hukmu wa ilayka turja’ul umūr, sallallāhu wa bāraka wa sallama alā sayyidina Muhammadin wa alā ālihi wa sahabihi wa man tabiahum bihsānin ila yawmid dīn wa ba’dū:

Fayā ibādallāhi i’lamū annallāh sub’hānahu wa taālā qāla fī kitābihil karīm:

Wa man adhlamu mimmanif tarā alallāhi kadiban aw kaddaba bihaqqi lammā jāahu alaysa fī jahannama mathwal lilkafrīn. (Al Ankabut 68)

Manga oripn o Allāh, so oriyan o bantog ko Allāh [s.w.t] ago so salawat ko Nabi tano a Mohammad, na imanto a alongan na minisampay tano pman sankai a bandingan a pd ko manga bandingan a piakalklk sii ko Islam, a skaniayn so Kakhpir ago so Kapmonafiq. Giankai a bandingan tano na patoray dn a kaosay niyan, ka madakl ko manga Muslim a giimakanggolawla sa ikhakapir iyan a di niyan katawan sabap ko kaninit o sabot iyan ko manga kokoman o Islam.

Manga oripn o Allāh, aya pagonaan tano mosay na so bandingan ko kakhpir, sa tokaon tano phiapia, na go tano bo laboi so bandingan ko kapmonapiq. Aya ptharoon a kakhpir (kufir كفر) ko maana niyan ko basa na so kasapng. Sii pman ko maana niyan ko Agama, na skaniyan so kasapngi ko bnar a paratiyaya ko Allāh [s.w.t], gioto i kiapmaanai ron sa kasanka ago so kada o paratiyaya sii ko Allāh [s.w.t], ago so sogo iyan – mlagid o misasarta on so kiapakambokhaga kiran (takdib تكذيب) antaa ka di, ka ba matag ka zasanka odi na kadapay antaa ka dnki odi na kapmaratabat sa da on kaparatiyaaa – so kapakambokhaga ko Allāh [s.w.t] ago so sogo iyan na gioto i piphaporoan a kakhpir sii ko Islam.

Samanan Manga oripn o Allāh [s.w.t], na aya maana o kafir na so taw a siapngan iyan so Islam sa da niyan onoti sii ko apia antonaa a sabap ko oriyan o kiatokawi niyan on, na mimbalyo skaniyan a kafir somiapng odi na somianka.

So sostonan o kakhapir na dowā:

Manga oripn o Allāh, so kakhapir na dowā btad: Paganay a btad na so kakhapir a mala (kufr akbar كُفْرٌ أَكْبَرُ) a khiliyo niyan so khirk on ko goliling o Islam, a siran so:

1. So kakhapir sa minggolalan sa kapakambokhaga ko Allāh [s.w.t], ago so sogo iyan (kufr at takdīb كُفْرُ التَّكْذِيبِ) maana pamikiran o taw a so Allāh [s.w.t], na giimamokhag ago o sogo iyan sa so ipzogo iran na di bnar. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِّلْكَافِرِينَ (العنكبوت ٦٨)

Antai taw a makalawan sa kasasalimbot ki taw a miangantang sii ko Allāh sa kabokhag odi na piakambokhag iyan so bnar gowani a makaoma on, ba di sii ko Jahannam so darpa o manga kafir (al Ankabut 68).

2. So kakhapir a kasanka ago kathakabor a rakhs a bbnarn o taw ankoto a sianka iyan (kufrul ibā wal istikbār كُفْرُ الْإِبَاءِ وَالِاسْتِكْبَارِ), Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
(البقرة ٢٤)

Go gowani a tharoon ami ko manga malaikat a sojud kano ko Adam na somiojud siran, inonta so Iblis ka somianka ago mithakabor na miaadn a pd ko manga kafir (al Baqarah 24).

Gianan i soston a kiakhapir o Iblis a kasanka ago kapmaratabat a kathakabor.

3. So kakhapir sa nggolalan sa kazanka (kufr as shakk كُفْرُ الشَّكِّ) a gioto so kakhapir sa antaan a pamikiran ago kapangantap, aya dalil roo na so katharo o Allāh [s.w.t] a:

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ
رُدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا (الكهف ٣٥)

Go somiold skaniyan ko asinda niyan a lalalimn iyan a ginawa niyan, na pitharo iyan a di ko pipikiran o ba ini mabinasa (so asinda niyan) sa dayon sa dayon, go di ko aantapn oba so bankit na phakaoma, sa o makandod ako ko Kadnan ko na matatankd a khaomaan akn sa lbi a mapia a di skaniyan a khandodan (al Kahf 35).

Giankoto a taw na piangantap iyan so Allāh [s.w.t], ago mizanka ko kaphakagaga o Allāh [s.w.t], na miakapir skaniyan misabap roo.

4. So kakhapir a kadapay ago katalikhod (kufr i'rādh كُفْرُ إِعْرَاضِ) sa di paratiayaan so manga sogoan o Islam. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ (الاحقاف ٢)

So siran oto a miamangonkir na sii ko nganin a inilalang kiran na dadapayin iran a tatalikhodan iran (al Ahqaf 2).

5. So kakhapir sa nggolalan sa kapmonafiq (kufr an nifaq كُفْرُ النِّفَاقِ) gianan so kapayaga ko paratiaya a isosoln so kasasanka. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

(المنافقون ٢)

Gioto a mataan a miaratiaya siran oriyān iyan na mikhapir siran (ko kiapmonafiq iran) na tiombokan so manga poso iran, sa siran na di siran phakasabot (ko ndaowan o agama) (al Munafiqun 2).

So sosen a ika dowā ko kakhapir, na skaniyan so kakhapir a maito (kufr asgar كُفْرُ أَصْغَرٍ) a di niyan khiliyo so khirk on ko goliling o Islam, a gianan so kakhapir a giinggolalan sa kanggalbk (kufr amali كُفْرُ عَمَلِي) – a skaniyan so manga dosa a so miakambowat siran sa ingaran a kakhapair sii ko Qur’an ago so Sunnah, a da oto misampay ko dianka o kakhapir a mala a khiliyo ko agama – aya ibarat oto na so kasankaa ko kapanalamiti ko limo o Allāh [s.w.t] (kufr an ni’mah كُفْرُ النِّعْمَةِ) a miaaloy ko katharo o Allāh [s.w.t] a:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ (التحل ١١٢)

Go migay so Allah sa ibarat a lipongan a miaadn a somasarig a thatakna a ppkaoma on so manga rizki niyan sa kapangondaya a phoon sa langowan a darpa, na sianka iyan so manga limo o Allah. (An Nahl 112)

Giankoto a miaaloy a “sianka iyan” na aya basa Arab oto na “fakafarat فكَفَرَتْ” a makatotoro sa kakhapir.

Pd roo so kaptitidawa o Muslim a so miaaloy ko katharo o Rasūlullāh [s.a.w] a:

سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ (رواه البخاري ومسلم).

So kapzisintai ko Muslim na khiliyo ko agama (fusuq) na so kapakithidawa on na kakakapiri (pianothol o Bukhari ago so Muslim).

Giankoto a miaaloy ko hadith a fusūq kapapasiqi ago so kakakapiri, na kakhapir oto a maito a di niyan khiliyo so khirk on ko Islam, ogaid na miadosa so minggolawla on sa mala a dosa.

Pd roo pn so katharo o Rasūlullāh [s.a.w] a:

لَا تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّارًا ، يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ (رواه الشيخان)

Di kano khasoy ko oriyān akn a manga kafir, a pthidawn a pdang o sabagi rkano so lig o manga sabaad (maana a pthitidawa siran) (pianothol o dowā a Shaykh).

Sa mianggolawla nan a mithitidawa so sabaad ko manga Muslim ago manga sahabah, ogaid na da siran manga kakapir sankoto a kiathitidawa iran, sa palaya siran Muslim, sa so dosa iran na so Allāh [s.w.t] i khokom on.

Pd roo pn so kazapa sa salakaw ko Allāh [s.w.t], sa pitahroo Rasūlullāh [s.a.w] a: *Sa taw a zapa ko salakaw ko Allāh na miakapir odi na miakapanakoto (pianothol o Tirmidi ago piakapiya o al Hakim).* Giankoto a kiakapir iyan na da makaliyo ko Islam, ogaid na miadosa sa mala a dosa.

Sabnar a inaloy o Allāh [s.w.t], a so miaratiaya na makapnggolawla sa manga ala a dosa, ogaid na da siran makaliyo ko Islam, sabap sa so kiakhapir iran na kakhapir a galbk (kufir amalī کفر عملي) kna o ba kakhapir a paratiaya (kufir i'tiqādī کفر اعتقادي). Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى (البقرة ١٧٨)

Hay so miamaratiaya inipaliogat rkano so kitas sii ko mianga bobono (rkano)
(Al Baqarah 178).

Samanan na so miakapatay a ikhitas a inaloy o Allāh [s.w.t] na pd ko miamaratiaya a tiawag siran o Allāh [s.w.t], na opama o miakapir ko kiapamono iyan, na di mapd sankoto a tiawag o Allāh [s.w.t] a so miamaratiaya a sii kiran pnggolalan so kitas. Go inaloy pn o Allāh [s.w.t] a so miakapatay a ikhitas o tonganay (wali) o miatay na pagari niyan sii ko agama. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

فَمَنْ عَفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدِّءْ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ (البقرة ١٧٨)

Sa taw a karilaan (sa di ikitas) o pagari niyan (so wali o miatay a miabono iyan) na onoti niyan so mapiya sa tonaya niyan on so diyat sa nggolalan sa mapiya
(Al Baqarah 178).

Samanan na so miakapatay na da mabaloy a kafir ko kiapamono iyan, ka opama ka miakapir na di tharoon o Allāh [s.w.t] o ba siran magari sii ko agama Islam, ka so kambida o agama na daa kaphagariya on sii ko Islam.

Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا (الحجرات ٩)

Amay ka adn a dow a lompokan a pd ko miamaratiaya a mithidawa siran na pasada niyo siran (al Hujurat 9).

Sa taman ko katharo iyan a:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ (الحجرات ١٠)

Mataan a so miamaratiaya na magariari na pasada niyo so karido o dow a pagari niyo a marirido (al Hujurat 10).

Samanan na makapthitidawa so miamaratiaya sa so kapthitidawa iran na da siran makaliyo ko goliling o Islam, ogaid na miangadosa siran.

So mbidaan o kakhapir a mala ago so kakhapir a maito:

Manga oripn o Allāh [s.w.t] aya mbidaan anan na katii:

1. So kakhapir a mala na khiliyo niyan so khirk on ko Islam, ago khabinasa niyan so langowan a amal a mapiya, na so kakhapir a maito, na di niyan khiliyo so khirk on ko Islam, ago di niyan khabinasa so manga galbk iyan a mapiya, ogaid na khakorangan iyan, ago khasogat skaniyan a siksa.
2. So kakhapir a mala na khatatap iyan so khirk on ko naraka sa dayon sa dayon, na so kakhapir a maito na di niyan khatatap so taw ko naraka, sa prilaan o Allāh [s.w.t] na phakaliyo ron bo, odi na di ron dn pakasoldn o Allāh [s.w.t] sabap ko limo iyan.

3. So kakhapir a mala na phakain iyan so kabonoa ko taw o parinta Islamiyyah ka miamortad, ago khahalal so tamok iyan, na so kakhapir a maito na di niyan phakain so kabonoa ko taw ago so kakowaa o parinta ko tamok iyan.
4. So kakhapir a mala, na khipaliogat iyan so karidoa ko khirk on o manga mu'min, sa di ran ipthabanga ago di ran ipngginawai apia pn madazg iran, so pman so kakhapir a maito na di niyan khisapar so kingginawain ko khirk on o manga mu'min.

Manga oripn o Allāh, gianan i kiatinsan ko bandingan ko kakhapir, sii sankanan na kiasabotan tano a aya kakhakapir o taw na so kanggalbka niyan ko kakhapir a paratiaya (kufri'tiqādī كُفْرٍ اِعْتِقَادِي). Opama o tankda o taw a so halal o Allāh [s.w.t] na haram, odi na so haram iyan na halal, na miakapir skaniyan sa miada ko Islam, mapiya da nian nggolawlaa, ka paratiaya bo. Opman o nggolawlaa niyan so inisapar sa paparatiayaan iyan a gioto na haram o Allāh [s.w.t], ogaid na pinggalbk iyan, na skaniyan na Muslim, sa da makapir ogaid na miakanggolawla sa dosa a patot a mathawat iyan, sa giankoto a kiakhapir iyan na kakhapir a galbk (kufri'amalī كُفْرٍ اِعْمَالِي) a di niyan khiliyo sii ko agama Islam.

Manga oripn o Allāh, so pman so bandingan ko kapmonafiq (nifaq نِفَاق) na aya ptharoon a Nifaq ko basa Arab na sipik ko katharo a Nafiq'a gioto so girb o *Yarbu* a datar o riya a dow a i gimowa, a o maoln ko isa a gimowa iyan na lomiyo ko sabala a gimowa iyan. Aya maana niyan na dow a i okit sa daa pagalangan on.

Sii pman ko kitab, na aya ptharoon a kapmonafiq na so kapayaga ko kiapagislam, na isosoln so kakhakapir, sa so monafiq na pzold ko Islam ko sabala a lalan na lomiliyo ron ko sabala. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (التوبة ٦٧)

Mataan a so manga monafiq na siran so manga fasiq (lominiyo ko agama Islam)
(at Tawbah 67).

So Monafiq sii ko Islam na sobra sa karata ko kafir, sa ziksaan siran sa lawan ko siksa o kafir. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (النساء ١٤٥)

Mataan a so manga monafiq na sii ko ampas o kababaan o naraka (An Nisa 145).

Manga oripn o Allāh, so kapmonafiq na madodowa sosen a siran so:

1. So kapmonafiq a paratiyaya (nifaq i'tiqadi نِفَاقٍ اِعْتِقَادِي) a gianan so kapmonafiq a mala, a khiliyo niyan so khirk on ko goliling o Islam, a marata a di so kafir. Giankanan a sosen a manga monafiq na mianagipoon ko kiapakatogalin o manga Muslim sa Madinah ko kiaadn o manga taban a tamok, sa da maadn ko masa o manga Muslim sa Makkah, ka kagiya so Muslim roo na daa khakowa niyan a kamapiyaan a barandiya ko kapagislam iyan, ka aya khakowa niyan na garoti ago siksa o manga mushrik. Giangkaya a manga monafiq na di dn khada ko kaphagingd o manga Muslim, balabaw igira miniporo so kawiagan iran ago so tamok iran, ka madakl a taw a pthoga a ayog iyan sankoto a tamok o manga Muslim, na aya phagokitan iran para makanggon a siran on na giisiran mmonafiq sa ipapayag iran so Islam na isosoln iyan so kakhapir.

Manga oripn o Allāh, giankanan a sosen a kapmonafiq na nm a manga sosenan iyan a siran so:

- i. So kapakambokhaga ko Rasūlullāh [s.a.w](takdīb ar Rasūl تكذيب الرسول).
- ii. So kapakambokhaga ko sabaad a minioma o Rasūlullāh [s.a.w].
- iii. So kararangiti niyan ko Rasūlullāh [s.a.w].
- iv. So kararangiti niyan ko sabaad ko minioma o Rasūlullāh [s.a.w].
- v. So kababayai niyan ko kibaba o agama o Rasūlullāh [s.a.w].
- vi. So kikagowadn iyan ko kapakataban o agama o Rasūlullāh [s.a.w].

Sa dn sa taw a matago on ankanan odi na so isa san, na skaniyan na monafiq a miakaliyo ko Islam.

2. So sosen a ika dowā: Skaniyan so kapmonafiq a kanggalbk (nifāq amalī نفاق عملي).

Skaniyan so kanggalbka ko shayi a pd ko manga galbk o manga monafiq a maadn so paratiaya iran sii ko poso iran, so datar anan a kapmonafiq na di niyan khiliyo so khirk on ko goliling o Islam, ogaid na okit oto a khiliyo niyan on amay ka matatap on. So khirk san na adn a matatago on a kamomonafiqi ago kapaparatiaya. Pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] a:

Pat (a manga sipat) a sa taw a katagoan on na maadn a monafiq a lombos, na sa taw a adn a matago on a sagintas on na katagoan sa sagintas a kamomonafiqi, sa taman sa mibagak iyan. Igira siarigan na ndonsiyan, go igira mianonotholan na mamokhag, go igira miakiphasada na ndorat, go igira miakikharido na pphamaba.

Na sa taw a malimod on ankai a manga sifat a pat na malimod on so marata, ago matarotop on so manga sifat o manga monafiq. Adn pman a mu'min a matatago on so sabaad sankanan a manga sifat. So kapmonafiq na marata a piakalklk, sa miaadn so manga sahabah o Rasūlullāh [s.a.w]. a ipkhalk iran so kitaloga on. Pitharo o Ibn Abu Mulaykah a:

Romiaot ako sa tlo polo a sahabah o Rasūlullāh [s.a.w] a langon siran dn na ipkhalk iran sa ginawa iran so kapmonafiq.

So Mbidaan o kapmonafiq a mala ago so kapmonafiq a maito:

1. So kapmonafiq a mala na khiliyo niyan so khirk on ko goliling o Islam, na so kapmonafiq a maito na di niyan khiliyo so khirk on ko Islam.
2. So kapmonafiq a mala na giimakazopaka so pagns o taw ago so mipapayag iyan sii ko paratiaya, na so kapmonafiq a maito na so kapakazopaka o pagns ago so mapayag sii ko galbk kna o ba sii ko paratiaya.
3. So kapmonafiq a mala na di phakapoon ko Mu'min, na so pman so kapmonafiq a maito na pkhasalak a pphakapoon ko mu'min.
4. So kapmonafiq a mala na kalalayaman a di dn pthawbat so khirk on, na so kapmonafiq a maito na giithawbat so khirk on.

Manga oripn o Allāh, gianan i bandingan o kakhapir ago so kapmonafiq, a rininayag tano ka an mabaloy a makilala ago mapayag so btad iyan ago so waraan iyan sa kasabotan sa mapiya o miamaratiaya, ka an iran kapananggalai so kapakarani iron. Piayag o Qur'an so manga okit iran ago so manga sosenan iran, sa pizabanding iyan so ropaan o mu'min, so kafir ago so monapik sii ko poonan o Al Baqarah, sa inaloy niyan so miamaratiaya sa pat a manga ayat, na so kafir na dowā a ayat, na so manga monafiq na sapolo ago tlo a manga ayat. Karina nan sa mataan a so btad iran na piakalklk, ago pizaksian o thotol so kala o gasta iran ko Islam ipoon sa poonan na taman dn sa imanto a masa a kapapantagan.

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mmmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolangan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....